

17 juli 2018: REACTIE VSCD – Sectoradvies Theater: Over grenzen

T.a.v. de Minister, mevrouw Mr. Drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
(cc Raad voor Cultuur)

Geachte Minister Van Engelshoven,

De VSCD (Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties) is verheugd dat de Raad pleit voor de ontwikkeling van een inclusief theaterbeleid. Het pleidooi van de Raad voor een theaterbestel dat meer uitgaat van de lokale worteling onderschrijven wij van harte. Het stemt de VSCD tevreden dat een groot aantal van de punten van haar inbreng in het advies is opgenomen en dat de podia gezien worden als het scharnierpunt tussen aanbod en afname. Hieronder volgt een reactie op verschillende aanbevelingen uit het advies, die u mee kunt nemen in de uitvoering van een zo sterk mogelijk theaterbestel met een passende rol voor de podia hierbinnen. Graag lichten wij deze punten nader toe in een gesprek.

Het publiek

Het publiek is de gemeenschappelijke deler van zowel presenterende als producerende organisaties. Onze leden zijn met behulp van een juiste en kwalitatieve theaterprogrammering in staat de bestaande theaterliefhebber te blijven verwelkomen én om een nieuw, divers en breder publiek te vinden. De VSCD leest in het advies dat de Raad oog heeft voor gidsfunctie die theaters en concertgebouwen vervullen; samen met de gezelschappen zijn de podia op deze manier in staat nieuw publiek aan zich te binden.

Eén van de drie grote bewegingen die de Raad constateert is dat de theatersector zich meer verbindt met het publiek en de maatschappelijke omgeving – met name in de eigen stad en regio. Ook constateert de Raad dat podia zich minder opstellen als afnemer maar meer als mede-initiatiefnemer en risicodrager, het stemt de VSCD tevreden dat dit gezien wordt door de Raad. De aanbeveling van de Raad om bij de (ver)bouw van podia meer rekening te houden met de regionale behoefte en het maakklimaat is een aanbeveling die we van harte onderschrijven, maar waarvan we ons wel afvragen hoe dit te bewerkstelligen is.

De Raad stelt aan het begin van het advies hoopvol vast dat ondanks de bezuinigingen en de economische crisis de bezoekcijfers aan het theater relatief stabiel bleven en dat het potentiële publiek nog veel groter is wanneer het beter weet wat er te vinden is en wanneer de sector inclusiever wordt. Daarom is de VSCD blij met het onderzoek naar de niet bezoeker dat werd aangekondigd in de Cultuurbrief van 12 maart jongstleden. Graag zou de VSCD zien dat het niet bij dit onderzoek blijft maar dat er een groter (delta)plan wordt ingezet om meer publiek te bereiken. Daarnaast is de VSCD blij dat de Raad heeft gepleit voor een onderzoek naar de gevolgen van het voornemen om het lage btw-tarief te verhogen van 6 naar 9 procent. Het is fijn dat staatssecretaris Menno Snel vorige maand heeft aangekondigd dat de verhoging niet wordt toegepast op producten en diensten die dit jaar worden gekocht en pas volgend jaar worden geleverd.

Kwalitatieve programmering

De Raad adviseert meer financiële middelen voor podia in de vorm van afnamesubsidies om veelzijdig, avontuurlijk en kwalitatief hoogstaand aanbod voor de grote zaal en de vlakke vloer te kunnen programmeren. De VSCD denkt graag mee over de manier waarop de afnamesubsidie ingezet kan worden, zodat het reizen van producties geborgd wordt en dit helpt in het realiseren van meer speelbeurten voor meer publiek. De spreidingsgedachte die de Raad voorstelt dat er overal voldoende, maar niet overal hetzelfde hoogwaardige aanbod te zien is past inderdaad beter in de trend waarin theaters en concertgebouwen zich meer richten op de eigen omgeving en van daaruit een band opbouwen met het publiek.

Zorgelijk is dat het aanbod van gesubsidieerde gezelschappen voor de grote zaal kleiner is dan het bestel verondersteld. De Raad brengt in kaart wat diverse redenen zijn voor de verminderde bereidheid om theater te maken voor de grote zaal (onder meer: grote BIS gezelschappen buiten de Randstad maken structureel jaarlijks groot gemonteerde theatervoorstellingen voor openluchtlocaties, bij jeugdtheatergezelschappen ontbreken de artistieke ambitie en/of de middelen voor groot gemonteerde voorstellingen). Ook tekent de Raad aan dat de afzetmogelijkheden bij de podia onvoldoende worden benut. De VSCD gaat graag in gesprek met de Raad over mogelijke voorwaarden die ervoor zorgen dat de afzetmogelijkheden voor gesubsidieerd aanbod op de podia vergroot worden.

Ook wordt in het advies gesproken over de mogelijkheid om een ‘revolving’ fonds op te richten, waarmee vrije producenten hun producties kunnen voorfinancieren. De VSCD juicht deze manier van het bevorderen van avontuurlijk aanbod in het ongesubsidieerde circuit van harte toe. Temeer omdat er onevenredig veel aandacht uit lijkt te gaan naar de gesubsidieerde sector die ongeveer 15% van het totale podiumkunstenaanbod inneemt. Het advies om jeugdtheatermakers dezelfde middelen te geven als de makers van het reguliere aanbod omarmt de VSCD: het jeugdtheater bereikt het theaterpubliek van de toekomst.

De programmering van podia in een stedelijke omgeving dient volgens de Raad beter op elkaar afgestemd te worden, zodat er een rijk – elkaar aanvullend – aanbod ontstaat. Naar aanleiding daarvan denkt de VSCD graag mee over hoe deze wenselijke afstemming te bewerkstelligen. De aanbeveling om samenwerking te stimuleren tussen podia en gezelschappen voor een betere lokale én landelijke uitstraling, bijvoorbeeld ten behoeve van seriebespelingen, coproducties en contextprogramma's onderschrijft de VSCD. Deze samenwerking is reeds gaande en het is goed te constateren dat de Raad adviseert dit te stimuleren.

Arbeidsmarkt

De diverse raden pleiten ervoor om inkomenszekerheid binnen de culturele en creatieve sector te vergroten en de arbeidsvoorwaarden te verbeteren. Graag gaat de VSCD vanuit de Werkgeversvereniging Nederlandse Podia (WNP) in gesprek over hoe de CAO collectief kan worden gehanteerd. Met daarbij oog voor de vraag of onder betere omstandigheden, maar bij gelijkblijvend budget, hetzelfde aantal producties kan blijven worden gemaakt.

Collectieve dataverzameling en promotie

De Raad houdt een pleidooi voor het investeren in collectieve marketing en kennisdeling tussen podia en gezelschappen op het gebied van publieksgegevens zodat (nieuwe) publieksgroepen beter worden bereikt. Deze oproep aan de podiumkunstsector om de handen inéén te slaan om collectieve marketing en kennisdeling te realiseren is ons uit het hart gegrepen. Op zowel de collectieve promotie als de dataverzameling trekken we actief op met diverse partners. Met name op het gebied van collectieve dataverzameling is het noodzakelijk dat er een bepaalde vorm van verantwoordelijkheid en financiering bij de overheid ligt. We wisselen graag van gedachten over de mogelijkheden die wij zien en actief proberen te benutten als het gaat om collectieve dataverzameling en de lacunes die wij hierin constateren waarin de overheid zou kunnen helpen.

Talentontwikkeling

De Raad adviseert talentontwikkeling te beleggen bij een aantal BIS instellingen die daarvoor suppletie aan kunnen vragen op hun subsidie. De VSCD kan zich hierin vinden mits die talentontwikkeling breed uitgezet wordt en de BIS instellingen verplicht ruimte geven aan jong talent. Op deze manier ontstaat er weer meer ruimte voor talentontwikkeling en is de continue stroom van jonge makers vanuit de opleiding richting de diverse instellingen, die in de ogen van de VSCD nodig is om optimaal aan talentontwikkeling te werken, gewaarborgd. De kanttekening die wij hierbij willen plaatsen is dat talentontwikkeling niet moet leiden tot een ongebreidelde hoeveelheid aanbod die de weg naar het publiek niet weet te vinden. Daarnaast betreft talentontwikkeling volgens de VSCD ook de functies achter de schermen, ook de talentontwikkeling van directeuren, marketeers, programmeurs, zakelijk leiders etc. dient gestimuleerd te worden.

Tot slot

Als laatste willen we graag een aanbeveling doen die in onze ogen kan helpen om een inclusief theaterbeleid te bewerkstelligen. Stel een nieuwe adviescommissie samen van mensen die niet zo verbonden zijn aan de sector. Hoe kijken mensen die zich wel betrokken voelen bij het theater, maar er niet vanuit hun professie aan verbonden zijn of bestempeld kunnen worden als het publiek van de toekomst, aan tegen de adviezen en de manier waarop dit uit te voeren. Het zou zomaar kunnen dat zij de sector uitdagen om op een positieve manier over grenzen te gaan teneinde het theater in alle opzichten inclusiever te maken.

Kort en goed

We gaan graag in gesprek en denken dan vanuit onze expertise en met behulp van goede voorbeelden uit onze achterban mee over de volgende zaken:

- Hoe ervoor te zorgen dat er bij de (ver)bouw van podia meer rekening wordt gehouden met de regionale behoefte en het maakklimaat .
- We doen een pleidooi voor een groter (delta)plan om meer publiek te bereiken. Het onderzoek naar de niet bezoeker zou hier een uitstekend begin van kunnen vormen.

Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties

- We ondersteunen het advies van de Raad om een onderzoek te doen naar de gevolgen van het verhogen van het lage btw-tarief van 6 procent naar 9 procent.

-We willen mee denken over de manier waarop de afnamesubsidie ingezet kan worden, zodat het reizen van producties geborgd wordt en dit helpt in het realiseren van meer speelbeurten voor meer publiek.

- De VSCD gaat graag in gesprek met de Raad over mogelijke voorwaarden die ervoor zorgen dat de afzetmogelijkheden voor gesubsidieerd aanbod bij de podia vergroot worden.

- De VSCD denkt graag mee over manieren waarop programmering van podia in een stedelijke omgeving op elkaar afgestemd kan worden, zodat er een rijk – elkaar aanvullend – aanbod ontstaat.

-We gaan graag in gesprek over hoe de inkomenszekerheid in de culturele en creatieve sector te vergroten.

-Op het gebied van collectieve dataverzameling verwachten we een bepaalde vorm van support van de overheid in verantwoordelijkheid en financiering. Als branchevereniging hebben wij deze verantwoordelijkheid reeds opgepakt en delen wij van harte de manieren waarop wij denken dat de overheid hierbij behulpzaam kan zijn.

-Talentontwikkeling moet niet leiden tot een is ongebreidelde hoeveelheid aanbod die de weg naar het publiek niet weet te vinden en betreft naast de makers ook de functies achter de schermen. De VSCD wil een lans breken voor het stimuleren van talentontwikkeling achter de schermen.

-Een warm pleidooi voor een nieuwe adviescommissie theater.

Wij geven graag een vervolg aan het gesprek over een zo sterk mogelijk theaterbestel en de rol van de podia hierbinnen.

Hartelijke groet,

Hedwig Verhoeven

directeur